

Kiemelt információkat tartalmazó dokumentum

Cél

Ez a dokumentum tájékoztatja Önt az erre a befektetési termékre vonatkozó kiemelt információkról. Ez a dokumentum nem marketinganyag. Az információközlést jogszabály írja elő azzal a céllal, hogy az Ön segítségére legyen e termék jellegének, kockázatainak, költségeinek, és az azzal elérhető lehetséges nyereségnek és veszteségnek a megértésében, valamint a termék más termékekkel való összehasonlításában.

Termék

A termék(csoport) neve **deviza opció (put típusú)**, a termékeket a Budapesti Értéktőzsde Zrt. (a továbbiakban: BÉT, www.bet.hu) állítja elő. Hívja a +36 1 429 6700-os számot további információkért.

Illetékes hatóság: Magyar Nemzeti Bank

Kelt. / utolsó felülvizsgálat napja: 2017.12.18.

Figyelem! Ön olyan terméket készül megvenni, amely összetett, és megértése nehéz lehet.

Milyen termékről van szó?

Típus Deviza opció (put típusú)

Cél Az opciós ügyletek jövőbeli időpontra szólnak, az ügyletkötés pillanatában az alaptermék nem cserél gazdát. Az opciós ügyletek az alaptermék (jelen esetben deviza, pl. EURHUF) jövőbeli árfolyamalakulására vonatkozó várakozást testesítenek meg: a befektető az alaptermék árfolyamának emelkedéséből (rövid vagy short put pozíció) és a csökkenéséből (hosszú vagy long put pozíció) is profitálhat. A teljesítés egy jövőbeli időpontban (a lejárat napon), egy előre meghatározott árfolyamon (kötési árfolyam) történik. A teljesítés történhet fizikai szállítással, ekkor az alaptermék ténylegesen gazdát cserél a lejáratkor, de történhet készpénzes elszámolással is, amikor csak az árfolyamkülönbséget számolják el egymás között a felek.

Az opcióknak alapvetően két fő típusát különböztetjük meg; a tőzsdén kereskedett opciókat és a tőzsdén kívül kereskedetteket (OTC opciók). Előbbiek szabványosított termékek, a futamidő, az alaptermék és a kontraktus mérete is előre meghatározott és szabványokhoz van kötve, míg utóbbiak egyedileg paraméterezhetőek a felek által. Tőzsdei opciók esetén a kötésben résztvevő felek közé belép a KELER KSZF Zrt., mint központi szerződő fél, aki garantálja az ügyletek teljesítését, így a befektető nincs kitéve a másik fél esetleges nemfizetésének. (Ellentétben az OTC opciókkal, ahol ilyen garanciavállalás nincs.) A BÉT-en az összes deviza alapú opciós termék készpénzes elszámolású és az elszámolást a KELER KSZF végzi. Az opciós ügyleteknek két szereplője van, az opció kiírója (eladója) és az opció vevője. Az opció vevője a put opció (eladási opció) megvételével jogosulttá válik az opció alaptermékének eladására egy későbbi időpontban, az opció eladója pedig kötelezettséget vállal arra (az opció árának ellenében), hogy az opció vevőjétől a terméket megveszi, azaz az ügylet másik oldalára lép be. Az opció vevője az opció jellegétől függően vagy az opció lejáratkor (európai opció), vagy a lejáratig bármikor (amerikai opció) élhet a vételre vagy eladásra szóló jogával. A BÉT-en elérhető deviza opciók jellegüket tekintve európaiak.

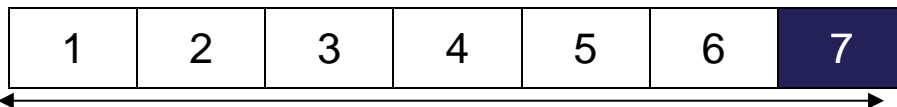
A deviza opciók is tőkeáttételes termékek, ami azt jelenti, hogy a segítségével képesek lehetünk a számlánkon elhelyezett összegnél nagyobb pozíciót felvenni, másként fogalmazva, adott határidős termékben kisebb összeggel is felvehető ugyanakkora méretű pozíció. A KELER KSZF az opció kiírójától (eladójától) minden esetben alapletét (fedezet) elhelyezését kéri. Az alapletét a pozíción keletkező veszteség fedezésére szolgál. Amennyiben a fedezet a kedvezőtlen árfolyamalakulás következményeként egy bizonyos mérték alá esik, úgy pótfedezet elhelyezését is kérheti a KELER KSZF. Az opció kiírójánál az alapletét, az opció vevőjénél pedig az opció díjának pozíciómérethez viszonyított nagysága adja meg, hogy mekkora tőkeáttétel keletkezik. A tőkeáttétel nagysága azt mutatja, hogy az alaptermék árfolyamának egységnyi mértékű elmozdulása esetén annak hányszorosával változik a befektetett összeg értéke; például kétszeres tőkeáttétel esetén, amennyiben az alaptermék árfolyama 1%-al változik, akkor a befektetés értéke 2%-al fog változni. A tőkeáttétel segítségével az alapterméken elért nyereség vagy veszteség mértéke felnagyítható: minél nagyobb a tőkeáttétel, annál kockázatosabb az adott termék.

Put opció esetén amennyiben a kötési árfolyamnál alacsonyabb az alaptermék árfolyama (azaz van belső értéke), akkor az opció automatikusan lehívásra kerül, ha magasabb, akkor nem kerül lehívásra. A nyereség és veszteség értékét a napi szintű forintos elszámolás módosíthatja olyan devizapár esetén, amiben nem szerepel forint (pl. AUDUSD). Az opciós ügyletek értéke a kötési árfolyam és a lejáratkor (vagy amerikai típusú opciónál a lehíváskor) hatályos azonnali piaci árfolyam viszonyától függ.

Megcélzott befektetői kör Az intézményi befektetők és a vállalatok mellett olyan lakossági ügyfelek számára lehet megfelelő választás, akik tisztában vannak a termék működésével, kockázataival, az alaptermék árfolyamára ható tényezőkkel, van elképzelésük az alaptermék jövőbeni árfolyamának várható alakulásáról és a magasabb potenciális hozamért cserébe magas kockázatot is hajlandóak tolerálni. Deviza alapú opciók spekulációs és fedezeti céllal is köthetőek.

Milyen kockázatai vannak a terméknek, és mit kapok cserébe?

Kockázati mutató

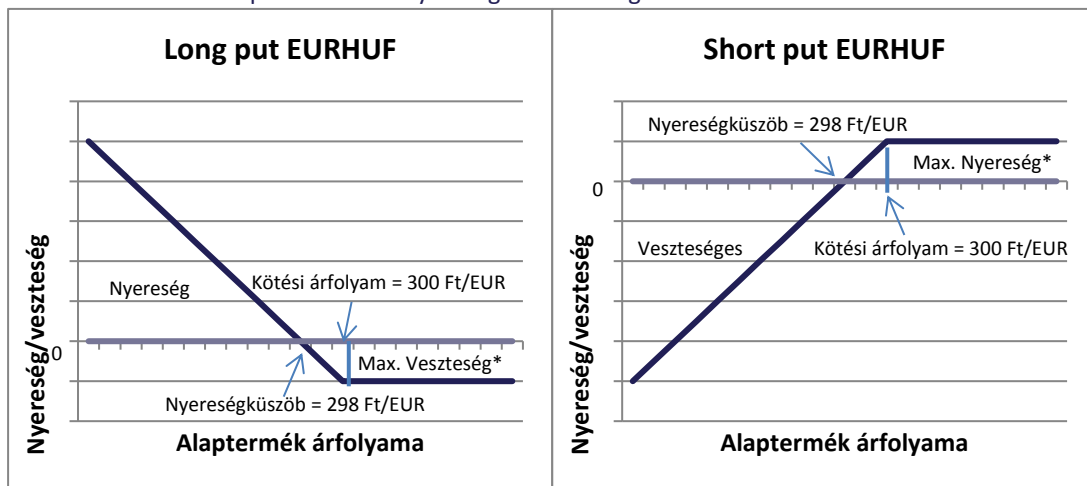
Alacsonyabb kockázat

Magasabb kockázat

A deviza opciók ajánlott tartási ideje megegyezik az adott kontraktus lejáratával. A termék releváns likviditási kockázattal rendelkezik. Az összesített kockázati mutató iránymutatást ad e termék más termékekhez viszonyított kockázati szintjéről. Azt mutatja meg, hogy a termék milyen valószínűséggel fog pénzügyi veszteséget okozni a piacok mozgása miatt vagy azért, mert az ügyletben résztvevő másik fél nem tudja Önt kifizetni. Ezt a terméket a 7 osztály közül a 7. osztályba soroltuk, amely a legmagasabb kockázati osztály. A skálán a legalacsonyabb érték sem jelent kockázatmentes befektetést. A termék kockázati mutatója figyelembe veszi a lehetséges veszteség mértékét, mely akár a befektetett összegnél nagyobb is lehet. Ez a termék nem foglal magában védelmet a jövőbeli piaci teljesítménnyel szemben, ezért befektetését részben vagy egészében elveszítheti.

Teljesítmény forgatókönyvek

A kötési árfolyam, az opciós díj, az alaptermék lejáratkori árfolyama és a nyereség/veszteség közötti összefüggést az alábbi ábrák szemléltetik, az EURHUF opció példáján bemutatva, 300 Ft/EUR kötési árfolyam és 10.000 EUR nagyságú befektetés mellett, ahol az opció ára 2 Ft/EUR. A nyereségküszöb a kettő különbsége, 298 Ft/EUR lesz ebben az esetben. A vízszintes tengely mutatja az alapterméknek a lejárat napján lehetséges különböző árait, a függőleges tengely pedig a nyereséget vagy veszteséget. Put opció vétele (long put) esetén amennyiben a kötési árfolyam és az opciós díj különbségénél alacsonyabb az alaptermék árfolyama lejáratkor, akkor nyereség, ha magasabb, akkor veszteség keletkezik. Put opció eladása (short put) esetén pedig akkor keletkezik nyereség, ha az alaptermék lejáratkori árfolyama magasabb, mint a kötési árfolyam és az opciós díj különbsége, ellenkező esetben veszteség keletkezik. A nyereség és a veszteség adott pozíción elért mértékét azonban a napi szintű forintos elszámolás módosíthatja, azaz egy veszteséges pozíció is lehet az átváltás következtében nyereséges, és fordítva. A példában egy kontraktus értéke 1.000 EUR, így 10 kontraktust szükséges kötni, az opció ára így 2.000 Ft, és egy kontraktus tranzakciós díja 6 Ft. Amennyiben a lejárat napján az EURHUF árfolyama 297 Ft/EUR, akkor long pozíció esetén $(300-297-2) \cdot 10 \cdot 1.000 = -60$, azaz 9.940 Ft nettó nyereség, short pozíció esetén pedig $(297-300+2) \cdot 10 \cdot 1.000 = -60$, azaz 10.060 Ft veszteség keletkezik. Ha a 300 Ft/EUR-os kötési árfolyamnál magasabb az árfolyam, akkor az opció nem kerül lehívásra, ekkor a long pozíción 2.060 Ft veszteség (opció ára + tranzakciós díj), short pozíción pedig 1.940 Ft nyereség (opció ára – tranzakciós díj) keletkezik. Az ettől eltérő devizakeresetek, opciós díjak, illetve kötési árfolyamok esetén ezzel megegyező módon számolandó a pozíción elért nyereség és veszteség mértéke.

*Long put esetén a maximális veszteség, short put esetén pedig a maximális nyereség megegyezik az opció árával. Long put esetén a maximális nyereség, short put esetén pedig a maximális veszteség korlátozott.

Ez az ábra szemlélteti, hogy befektetése hogyan teljesíthet. Összehasonlíthatja más származtatott termékek kifizetési ábráival. A bemutatott ábrák egy sor lehetséges kimenetelt adnak meg, és nem jelölik meg pontosan, hogy mekkora összeget kaphat vissza. Az Ön által kapott összeg az alaptermék alakulásától függően változik. Az ábrák megmutatják, hogy az alapul szolgáló eszköz egyes értékeinél mennyi lenne a termék nyeresége vagy vesztesége. A bemutatott szám adatok magukban foglalják magának a terméknek az összes költségét, de előfordulhat, hogy nem tartalmazzák az összes olyan költséget, amelyet Ön a tanácsadójának vagy forgalmazójának fizet. A szám adatok nem veszik figyelembe az Ön személyes adóügyi helyzetét, amely szintén befolyásolhatja az Ön által visszakapott összeg nagyságát. Ön maximális veszteségként elveszítheti a teljes befektetését. A potenciális nyereség és potenciális veszteség mértéke meg is haladhatja a befektetett

összeget. E termék megvásárlása azt feltételezi, hogy Ön a mögöttes ár csökkenésére számít long put pozíció felvétele esetén, short put pozíció felvétele esetén pedig annak emelkedésére számít.

Mi történik, ha a BÉT nem tud fizetni?

A BÉT-en kereskedhető deviza alapú határidős termékek esetén Ön nem a BÉT-el, hanem harmadik személlyel köt ügyletet, ezért a BÉT fizetőképessége nincsen összefüggésben a határidős termék kifizetésével, a BÉT esetleges nem teljesítése miatt Önnek nem keletkezhet vesztesége. Az elszámolást egy központi szerződő fél, a KELER KSZF Zrt. biztosítja a felek között, illetve garantálja az ügyletek teljesítését is. A KELER KSZF Zrt. garanciarendszerének részletes szabályait a „KELER KSZF Általános Üzletszabályzata” tartalmazza, amely www.kelerkszf.hu weboldalon megtalálható.

Milyen költségek merülnek fel?

A tranzakciós díjak mértékéről a BÉT mindenkor hatályos „Rendelkezés a Tőzsde által alkalmazott díjakról” c. dokumentumból tájékozódhat, amely megtalálható a www.bet.hu honlapon. A deviza opciók esetén a BÉT egységes mértékű, 6 Ft/kontraktus mértékű tranzakciós díjakat számol fel, melyből a BÉT 66%-os díjkezdvezményt biztosít daytrade ügyletek esetén. A BÉT által az ügyfélre közvetlenül ismétlődő költség nem kerül terhelésre, de a pozíció fedezésének lehetnek költségei, mely normál piaci körülmények és piaci stresszhelyzet esetén eltérhet, ezt az Ön a forgalmazója határozza meg.

Befektetési forgatókönyv	Ha Ön a lejáratkor váltja vissza
Teljes költség	0,002%
A lejáratkori hozamra gyakorolt hatás (RIY)	0,002%

A hozamcsökkenés (Reduction in Yield, RIY) megmutatja, hogy az Ön által fizetett teljes költség milyen hatással lesz az Ön által elérhető befektetési hozamra. A teljes költség figyelembe veszi az egyszeri, a folyó és a járulékos költségeket. Az itt bemutatott összegek magának a terméknek a kumulatív költségei. A számadatok azon a feltételezésen alapulnak, hogy Ön 10 000 EUR-t fektet be. A fenti példánál maradván 10.000 EUR értékű EURHUF opciós pozíció nyitása (10 kontraktus, ahol 6 Ft/kontraktus a tranzakciós díj) 60 Ft tranzakciós díjat jelent, feltételezve, hogy a pozíciónyitáskor 300 Ft/EUR a devizaárfolyam, azaz forintban kifejezve 3.000.000 Ft értékű a pozíció, úgy ez a befektetés 0,002%-át teszi ki. A számadatok becslések, és a jövőben változhatnak.

Ez a táblázat bemutatja a lejáratkori hozamra gyakorolt hatást

Egyszeri költségek	Belépési költségek	0,002%	A befektetés kezdetekor Ön által fizetett költségek hatása.
	Kilépési költségek	n/a	A befektetésének lejáratkor történő kilépés költségeinek hatása.
Folyó költségek	Portfólióügyleti költségek	n/a	A termék számára alapul szolgáló befektetésének általunk történő vétele és eladása költségeinek hatása.
	Egyéb folyó költségek	n/a	A befektetés kezeléséért általunk évente felszámított költségek.
Járulékos költségek	Teljesítménydíjak	n/a	A teljesítménydíj hatása. Ezt akkor vonjuk le a befektetéséből, ha a termék felülteljesíti a referenciaértéket.
	Nyereségrészesedés	n/a	A nyereségrészesedés hatása. Ezt akkor vonjuk le, ha a befektetés egy adott százaléknál jobban teljesített.

A BÉT által terhelt tranzakciós díj mellett a KELER KSZF is számít fel díjat a klíringszolgáltatása után. A KELER KSZF által terhelt díjakról további információt a KELER KSZF „Díjszabályzatában” a www.kelerkszf.hu weboldalon talál. A termékkel Önnek értékesítő vagy arról Önnek tanácsot adó személy egyéb költségeket is felszámíthat. Ebben az esetben az adott személy tájékoztatja Önt ezekről a költségekről, és bemutatja, hogy az összes költség idővel milyen hatással lesz az Ön befektetésére. A befektetési szolgáltató által terhelt díjak magukban foglalják a BÉT és a KELER KSZF díjait is.

Meddig tartsam meg a terméket, és hogyan juthatok hozzá korábban a pénzemhez?

A deviza opciók ajánlott tartási ideje megegyezik az adott kontraktus lejáratával. Az opciók azok lejáratáig bármikor le lehet zárni egy, az opcióban meghatározott mennyiségre vonatkozó olyan ellentétes irányú ügylettel, ami a lejárat előtt kerül teljesítésre. Ekkor természetesen az ellentétes irányú ügyletnél is felmerülnek az előző pontban felsorolt költségek.

Hogyan tehetek panaszt?

Amennyiben a termékkel kapcsolatban kérdése, panasa merülne fel úgy kérjük keresse a BÉT Információs Központját az info@bse.hu e-mail címen, a 1364 Budapest, Pf.: 24. levélcímen vagy a +36 1 429 6700 telefonszámon. Ezen felül a termék értékesítőjénél tehet panaszt az általa közzétett panaszkezelési szabályzata szerint, illetve a Magyar Nemzeti Banknál Telefon: + 36 80 203 776, ugyfelszolgalat@mnbb.hu, Levélcím: 1534 Budapest BKKP Postafiók: 777.

További fontos információk

A termékkel kapcsolatban további információkat talál a BÉT honlapján (www.bet.hu). Az egyes kontraktusok leírását a Terméklista, a BÉT által terhelt díjakat pedig a „Rendelkezés a Tőzsde által alkalmazott díjakról” tartalmazza. A termék kereskedéseinek feltételeit a BÉT Általános Üzletszabályzatának 5. Könyve (Kereskedési Szabályok) tartalmazza.